

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 41/19

Luxemburg, 26 maart 2019

Arrest in zaak C-129/18
SM / Entry Clearance Officer, UK Visa Section

Een minderjarige voor wie een Unieburger zorg draagt in het kader van het Algerijnse kafala-stelsel kan niet worden aangemerkt als een „rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn” van deze Unieburger

De woonlidstaat van deze Unieburger moet evenwel, na een beoordeling, de binnenkomst en het verblijf van de minderjarige op zijn grondgebied vergemakkelijken

Twee echtgenoten met de Franse nationaliteit die wonen in het Verenigd Koninkrijk, hebben bij de autoriteiten van deze lidstaat een binnenkomstmachtiging voor een geadopteerd kind aangevraagd voor een Algerijnse minderjarige wiens zorg in Algerije aan hen was toevertrouwd in het kader van het kafala-stelsel, een familierechtelijke rechtsfiguur die bestaat in bepaalde landen met een Islamitische traditie. De Britse autoriteiten hebben geweigerd deze aanvraag in te willigen, waartegen het kind beroep heeft ingesteld bij de rechter. In deze context vraagt de Supreme Court of the United Kingdom (hoogste rechterlijke instantie, Verenigd Koninkrijk) het Hof van Justitie in essentie of de minderjarige op grond van de richtlijn betreffende het vrije verkeer¹ kan worden aangemerkt als een „rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn” van de personen die zorg voor hem dragen uit hoofde van de Algerijnse kafala, waardoor het kind recht op binnenkomst in het Verenigd Koninkrijk zou hebben.

De richtlijn voorziet voor een kind dat geen Unieburger is in twee mogelijkheden om binnen te komen en te verblijven op het grondgebied van een lidstaat in gezelschap van de personen met wie het een „gezinsleven” leidt. In het geval van rechtstreekse bloedverwanten in neergaande lijn is dit recht van binnenkomst en verblijf praktisch automatisch, terwijl voor andere familieleden die ten laste zijn of die inwonen bij de Unieburger die het verblijfsrecht in eerste instantie geniet, voor de verlening van dergelijke rechten vooraf een onderzoek van de situatie vereist is.

In zijn arrest van vandaag stelt het Hof allereerst vast dat kafala krachtens het Algerijnse recht de verbintenis van een volwassene vormt om zorg te dragen voor het onderhoud, de opvoeding en de bescherming van een kind op dezelfde manier als een ouder dat voor zijn kind zou doen, alsmede om wettelijke voogdij over dat kind uit te oefenen. Anders dan bij adoptie (verboden volgens Algerijns recht) verleent de plaatsing van een kind onder kafala het kind niet de status van erfgenaam van de voogd. Bovendien eindigt kafala wanneer het kind meerderjarig wordt en kan deze op verzoek van de biologische ouders of de voogd worden herroepen.

Het Hof onderzoekt vervolgens of het begrip „rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn” van een Unieburger in de richtlijn betreffende het vrije verkeer aldus moet worden uitgelegd dat het ziet op een kind dat uit hoofde van de Algerijnse kafala onder vaste wettelijke voogdij van een Unieburger of van Unieburgers is geplaatst.

Het Hof stelt in dit verband vast dat de eenvormige toepassing van het Unierecht en het gelijkheidsbeginsel vereisen dat de bewoordingen van de richtlijn betreffende het vrije verkeer, bij het ontbreken van een uitdrukkelijke verwijzing naar het recht van de lidstaten, normaliter in de

¹ Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (PB 2004, L 158, blz. 77, met rectificaties in PB 2004, L 229, blz. 35 en PB 2018, L 94, blz. 32).

gehele Unie autonoom en uniform worden uitgelegd. Voorts bevat de richtlijn geen definitie van het begrip „rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn”, zodat voor de uitlegging van die bepaling van dat begrip niet alleen rekening moet worden gehouden met de bewoordingen van de betrokken bepaling, maar ook met de context ervan en met de doelstellingen die worden nagestreefd door de regeling waarvan zij deel uitmaakt.

In dit verband merkt het Hof op dat het begrip „rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn” gewoonlijk verwijst naar het bestaan van een afstammingsrelatie. Dit begrip „afstammingsrelatie” moet ruim worden opgevat, zodat het elke afstammingsrelatie bestrijkt, ongeacht of deze biologisch dan wel juridisch van aard is, en dat het begrip „rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn” van een Unieburger bijgevolg aldus moet worden begrepen dat het zowel een biologisch kind als een geadopteerd kind van een Unieburger omvat, wanneer is aangetoond dat adoptie een juridische afstammingsrelatie in het leven roept tussen het betrokken kind en de betrokken Unieburger.

Het Hof stelt vast dat **de plaatsing van een kind onder het Algerijnse kafala-stelsel geen afstammingsrelatie tussen het kind en zijn voogd in het leven roept, zodat een kind dat uit hoofde van dat stelsel onder wettelijke voogdij van Unieburgers wordt geplaatst, niet kan worden aangemerkt als een „rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn” van een Unieburger.**

Evenwel overweegt het Hof dat een dergelijk kind wel onder een ander begrip van de richtlijn betreffende het vrije verkeer valt, te weten het begrip „ander familielid”. Dit kan immers de situatie bestrijken van een kind dat bij Unieburgers onder een stelsel van wettelijke voogdij, zoals de Algerijnse kafala, is geplaatst, en voor wiens onderhoud, opvoeding en bescherming deze burgers zorg dragen krachtens een verbintenis die is aangegaan op basis van het recht van het land van herkomst van het kind.

Het Hof beklemtoont in dit verband dat het doel van de richtlijn betreffende het vrije verkeer erin bestaat om „de eenheid van het gezin in een verruimde betekenis te handhaven” door de binnenkomst en het verblijf te vergemakkelijken van personen die nauwe en duurzame familiebanden met een Unieburger hebben wegens bijzondere feitelijke omstandigheden, bijvoorbeeld omdat zij financieel afhankelijk zijn, tot het huishouden behoren of met ernstige gezondheidsproblemen kampen.

Volgens het Hof moeten de lidstaten dus voor de „familieleden in ruime zin” voorzien in de mogelijkheid om een beslissing aangaande hun aanvraag voor binnenkomst te verkrijgen die op een nauwkeurig onderzoek van hun persoonlijke situatie is gebaseerd, rekening houdend met de verschillende relevante omstandigheden, en die, in geval van weigering, is gemotiveerd. Voorts moet de beoordelingsbevoegdheid waarover de lidstaten beschikken worden uitgeoefend in het licht en met inachtneming van de bepalingen van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in het bijzonder het recht op eerbiediging van het familie- en gezinsleven en de bescherming van de belangen van het kind.

Het Hof komt tot de slotsom dat **de bevoegde nationale autoriteiten de binnenkomst en het verblijf van een uit hoofde van het Algerijnse kafala-stelsel onder wettelijke voogdij van Unieburgers geplaatst kind als „ander familielid” van een Unieburger dienen te vergemakkelijken, door een evenwichtige en redelijke beoordeling te maken van alle actuele en relevante omstandigheden van het individuele geval, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende in het geding zijnde belangen en in het bijzonder het belang van het betrokken kind.** Bij deze beoordeling moet tevens rekening worden gehouden met eventuele concrete en geïndividualiseerde risico's dat het betrokken kind slachtoffer is van mishandeling, uitbuiting of kinderhandel, met dien verstande evenwel dat dergelijke risico's niet kunnen worden vermoed te bestaan op basis van het enkele feit dat de beoordeling van de geschiktheid van de volwassene en van het belang van het kind waarop de procedure voor plaatsing onder het Algerijnse kafala-stelsel is gebaseerd, minder grondig zou zijn dan de procedure die in de gastlidstaat wordt gevolgd voor adoptie of plaatsing van kinderen.

Ingeval na een dergelijke beoordeling komt vast te staan dat het kind en zijn voogd die Unieburger is, daadwerkelijk een gezinsleven zullen leiden en dat het kind afhankelijk is van zijn voogden, vereist het grondrecht op eerbiediging van het familie- en gezinsleven, samen met de verplichting om rekening te houden met het belang van het kind, in beginsel dat een recht van binnenkomst en verblijf wordt verleend aan dat kind, teneinde het kind in staat te stellen met zijn voogd in de gastlidstaat van laatstgenoemde te leven.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught 📞 (+352) 4303 2170